

**SKOLPORTENS PUBLIKATIONSSERIE FÖR
DOKUMENTERAT UTVECKLINGSARBETE**

REFLEKTIONSBOKEN
Ett verktyg för att aktivera
och stärka elevers egen
motivation för skolarbete

HUVUDFÖRFATTARE:

Helena Häger

SKOLPORTEN

UTVECKLA SKOLAN

3/2023

SAMMANFATTNING

DENNA ARTIKEL BESKRIVER ett projekt som handlar om att medvetandegöra elever om sitt eget lärande genom att få dem att reflektera. Reflektion innebär att ge eleven möjlighet och hjälp att fundera kring vad de gjorde bra med ett arbete och vad de kan förbättra nästa gång. Från årskurs 4 till årskurs 6 fick en klass arbeta med reflektion genom att kontinuerligt reflektera utifrån olika frågeställningar i ämnena svenska och SO. Eleverna skrev regelbundet ned sina reflektioner i en reflektionsbok. Arbetet resulterade i ökad motivation hos eleverna som förhoppningsvis även ledde till utveckling i deras lärande.

Helena Häger är lärare i svenska/samhällsorienterade ämnen i åk 4–6 och arbetar på Järla skola i Nacka. E-post: helena.hager@nacka.se

Denna artikel har den 2 november 2023 accepterats för publicering i Skolportens artikelserie för dokumenterat utvecklingsarbete.

Fri kopieringsrätt i ickekommersiellt syfte för kompetensutveckling eller undervisning i skolan och förskolan under förutsättning att författarens namn och artikelns titel anges, samt källa: Skolportens artikelserie. I övrigt gäller copyright för författaren och Skolporten AB gemensamt.

Denna artikel är publicerad i Skolportens serie för dokumenterat utvecklingsarbete, "Utveckla skolan": www.skolporten.se/forskning/utveckling/

Aktuella Författaranvisningar & Skrivregler:
www.skolporten.se/forskning/skolutveckling/skolportens-utvecklingsartiklar/

Vill du också skriva en utvecklingsartikel? Mejla till redaktionen@skolporten.se

INNEHÅLL

INLEDNING	7
Syfte och frågeställning	7
METOD OCH GENOMFÖRANDE	9
RESULTAT OCH DISKUSSION	13
REFERENSLISTA	15
APPENDIX	17
Bilaga 1: Enkät	17
Bilaga 2: Enkät svar	17
Bilaga 3: Intervjuerna	22

INLEDNING

ATT ENTUSIASMERA ELEVER med ett intressant arbetsområde inom SO-ämnena och svenska är inte alltför klurigt pedagogiskt. Men att få en elev att lägga ner mer tid och arbete på en text, som eleven själv anser vara klar, är en större utmaning. Som lärare är det tydligt att eleven har kapaciteten, men eleven kan sakna motivationen, intresset eller viljan till arbetet som uppgiften kräver. Hur gör vi för att få eleven att se vägen till lärandet? Lärare säger ofta kloka saker som: ”Läs igenom din text” eller ”svara så utförligt som möjligt på frågan”. Svårigheten är bara att förändring ofta sker först när eleven själv vill, till exempel läsa igenom sin text. Efter flera år i yrket har jag märkt att undervisningen inte alltid når fram till alla elever. En lärare bygger relationer med sina elever, anpassar undervisning efter elevgrupp och varierar arbets sätt för att nå så många elever som möjligt. Men motivation och egen motor är så viktigt för att nå resultat i skolan och den kommer till största delen från eleven själv. Eleven behöver alltså själv bli aktiv i sin kunskapsutveckling och medveten om sitt eget lärande. Reflektionsboken växte fram från ett arbete med återkoppling. Jönsson (2012) skriver om återkoppling på processnivå, alltså där det inte handlar om rätt eller fel utan där återkopplingen stöttar elevens lärande. Ersgård sammanfattar Hatties (Hattie, se Ersgård 2016)

omfattande forskning. Hattie (ibid.) listar faktorer för ett framgångsrikt lärande och överst på listan kommer elevens förmåga till självbedömning. Med denna insikt om återkoppling och självbedömning började jag jobba med lärandematriser. Lärandematriser förtydligar förväntningarna på kunskap för eleverna, men förtydligar inte lärandet. Återkoppling på till exempel texter i svenska är ett mycket tidsomfattande arbete och det var när jag satt mitt i det som tanken om ”Reflektionsboken” började ta form. Min återkoppling till eleven är viktig, men än viktigare är elevens egna tankar kring sitt lärande.

Som lärare är upplevelsen att elever som får reflektera tar ett större ansvar för sitt lärande och blir mer målmedvetna i sitt arbete. Vid reflektion ser eleven själv vad den kan förändra i sitt arbete. Denna egna insikt är en viktig morot för arbetet, en morot som lärarens återkoppling på arbete inte alltid verkar ge. Det är roligt att undervisa en klass som jobbar med reflektion. Eleverna är mer aktiva och medvetna om och i sitt lärande.

Detta projekt att försöka tydliggöra lärandet för eleverna genom att reflektera inleddes när eleverna började årskurs 4. Under tre år fick eleverna regelbundet träna på att reflektera över sitt lärande med hjälp av olika frågeställningar.

SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING

SYFTET MED DENNA artikel är att beskriva ett projekt där en mellanstadieklass under tre år (läsåret 2020/2021 till 2022/2023) på Järla skola i Nacka kommun arbetade metakognitivt genom att reflektera över sitt eget lärande och sin utveckling.

- ★ Kan reflektion vara ett sätt att aktivera och stärka elevers egen motivation?
- ★ Kan reflektion vara ett sätt att öka elevers lärande?

METOD OCH GENOMFÖRANDE

NÄR ELEVERNA BÖRJADE i årskurs 4 fick de en skrivbok med hårda pärmar som vi kallade ”Reflektionsboken – mitt lärande” (hädanefter omnämns boken endast som ”Reflektionsboken”). På första sidan skrev eleverna rubriken ”Kunskapstrappan” och ritade en trappa. Trappan blev en symbol för att tydliggöra utvecklingen. När eleven tränar och övar ökar elevens kunskap och eleven tar ett steg i kunskapstrappan. Kunskapstrappan blev något vi återkom till och använde i vardagligt tal för att exemplifiera utvecklingen. Under de första dagarna på höstterminen pratade vi om varför eleven går i skolan. Eleverna behövde själva formulera ett svar på frågan, förutom för att de måste för att det är skolplikt. Svaret blev ett mål som de själva hade satt och därför kunde bli mer motiverande än ett måste. Sedan pratade vi mycket om frågans kraft för att lära oss nya saker. Motivation kan komma ur att frågan varför besvaras. Att våga och vilja fråga är ofta grunden i nyfikenheten som leder till ny kunskap.

Varje reflektionstillfälle fick en egen sida med rubrik, frågor och svar. Svaren var oftast i text men ibland också i form av en bild.

För att träna på reflektion och börja tänka i skrift utvärderade vi inledningsvis aktiviteter vi gjorde tillsammans. Veckans mål kunde handla om att visa hänsyn i korridoren. Då utvärderade vi det genom att prata två och två om hur det gått och sedan i skrift besvara en utvärderande fråga. Det är ofta lättare att först sätta ord på tankar och reflektioner muntligt innan man kan formulera det i skrift.

I början av årskurs 4 hade vi ”rastkompisar” för att lära känna varandra. Det betydde att eleverna under en av dagens raster delades in i kompispar som hittade på något tillsammans. Efteråt diskuterar vi hur det var att vara med en kompis man inte känner så bra och vad man hittade på att göra tillsammans. I ”Reflektionsboken” fick eleverna sedan fundera kring: Varför tror du

att vi har rastkompisar? Vad har du lärt dig av att umgås med alla kompisar i klassen?

Några veckor in på höstterminen gick vi över från klassens mål till individuella mål. Målen kunde då handla om hur eleven jobbade med läsläxan och vad eleven vill försöka göra annorlunda. Då fick eleverna skriva sina mål i ”Reflektionsboken” samt fundera på: Hur ska du göra för att jobba med dina mål? Denna fråga leder till flera viktiga delar i arbetet med reflektion. Eleverna behöver förstå att det är de själva som styr sin aktivitet och att det är aktiviteten som leder till utveckling. Kunskap kommer sällan till den som är passiv.

När uppstartsveckorna med nya rutiner var avklarade och höstterminen kommit i gång med ämnesstudier blev också frågeställningarna mer och mer ämnesinriktade. I SO kunde det handla om att reflektera kring hur vi lärde oss begrepp på olika sätt eller hur vi antecknade för att komma ihåg fakta från en film. I svenska låg fokus mer på att ta små steg och förbättra detaljer i arbetet med att till exempel skriva olika typer av texter. Då jobbade vi mycket med stödstrukturer som gav en modell för en text och utgick ifrån den. Vad gjorde jag bra med denna text? Vad vill jag jobba vidare med i nästa text? Frågor och diskussioner som ”hur ska du göra?” och ”vad vill du jobba vidare med?” hjälper eleven att förstå att det är den som behöver anta utmaningen och anstränga sig för att lära sig. Dweeks (2014) forskning visar att barn som får lära sig att hjärnan utvecklas och gör nya kopplingar vid utmaningar motiveras och stärker sin tro på att de kan. Utmaningar ger eleven möjlighet att lära och utvecklas. Eleven behöver därför bli medveten och aktiv i sin egen kunskapsutveckling. Läraren behöver hjälpa eleven genom att vara tydlig och visa vad varje elev kan göra för att nå nästa steg i utvecklingen. Frågan ”vad gjorde du för att utveckla din text denna gång?” får eleven att fundera kring utvecklingen. Oftast skrev

jag en punktlista på tavlan med flera alternativa vägar till utveckling som eleven kunde välja bland. Listan kunde börja enkelt med ”stor bokstav och punkt i mina meningar” för att utvecklas vidare mot ”inledning, handling och avslut i texten” till ”beskriva mer i texten.”. Det handlar om processen och inte bara om resultatet, därför fick eleven återkoppling och beröm under processen för det arbete eleven lagt ner.

”Reflektionsboken” är ämnesövergripande, reflektion är möjlig i alla ämnen. Det handlar om att stanna upp och tänka kring arbetet man precis gjort. När vi till exempel arbetat med en läsförståelse syns det för läraren ett mönster vid rättningen vad eleverna behöver träna mer på. Med formativ bedömning kan läraren hjälpa eleven att utvecklas. Klapp (2013) beskriver hur ett formativt arbetssätt kan främja elevers lärande. När den formativa bedömningen dessutom kompletteras med elevens egen reflektion blir det ytterligare skillnad. Eleven såg på sitt arbete och reflekterade kring vad den var nöjd med och vad eleven ville förbättra. När elever tränas i att se på sitt arbete som något som med mer jobb kan förbättras växer elevernas tilltro till den egna förmågan.

I början av arbetet med att träna reflektion behövde eleverna vägledning och stöd i reflektionsprocessen. I årskurs 4 skrev vi alltid en tydlig rubrik för varje reflektion, till exempel ”läsförståelse”. Inledningsvis lyfts något eleven var nöjd med i sitt arbete. Många elever hade hjälp av en början som de kunde fortsätta på: ”Jag är nöjd med ...”. Därefter kommer frågan som förhoppningsvis med träning leder till att eleven motiveras att arbeta vidare för att utvecklas. ”Jag vill träna mer på att ...”. Här fick eleverna alternativ som de kunde välja mellan: läsa frågan noga, besvara frågan, läsa texten flera gånger, förklara mer i mina svar.

I samband med utvecklingssamtalen, två gången per läsår, användes ”Reflektionsboken”. Dels som en del i förarbetet till samtalen, dels under samtalen för att synliggöra lärandet, men även efteråt för utvärdering. ”Reflektionsboken” följde eleverna genom hela mellanstadiet och fanns med vid varje utvecklingssamtal för att lyfta fram och påvisa utvecklingen.

I läroplanen skriver Skolverket (2022), under ”Övergripande mål och riktlinjer”, att lärare ska stärka elevernas vilja att lära och elevernas tillit till den egna förmågan. ”Reflektionsboken” blir ett verktyg för att stärka eleverna genom att tydliggöra de små stegen för utveckling mot ett större mål.

Under första året med reflektion var det viktigt att eleverna kände igen sig och visste vilka förväntning-

arna var. Frågeställningarna behövde vara korta och tydliga. Efter ett års träning var det i årskurs 5 läge att höja ribban lite. Något som fungerade bra var när eleverna skrev tips till sig själva. Genom reflektion hade de fått syn på sig själva och hur de lärde sig, vilket gjorde att få kan ge så bra tips som de själva kunde. Efter ett läxförhör reflekterade eleverna om sina förberedelser. I helklass diskuterades olika strategier och sedan skrev eleverna tips till sig själva om vad de skulle vilja prova vid nästa läxförhör. I årskurs 6 kunde frågorna bli mer öppna och bjuda in eleven till att själv utforma sin reflektion. Då kunde eleverna även diskutera kring reflektion och komma med egna förslag på frågeställningar. Varför gjorde vi det här? Vad tränade vi på? Vad gav det här arbetet mig? Vad lärde jag mig av att läsa en kompis arbete?

”Reflektionsboken” krävde inte mycket tid vid själva användandet, men den behövde kontinuiteten. I början av årskurs 4 användes den flera gånger i veckan för att sedan användas en gång i veckan eller varannan vecka. Det viktiga var inte att det blev en gång i veckan utan att det blev meningsfullt den gången den användes.

När höstterminen i årskurs 6 började kom funderingar kring vad eleverna själva tänkte kring ”Reflektionsboken” och sitt lärande. Hade alla reflektioner hjälpt eleverna att tänka till kring sitt lärande? Upplevde eleverna att deras lärande hade förbättrats?

Dessa frågor blev en enkät som klassen fick svara på. 21 elever av klassens 25 var närvarande den aktuella dagen och svarade på enkäten. Enkäten, se bilaga 1, bestod av fyra frågor som eleverna besvarade individuellt på dator. Bredvid sig hade de sin reflektionsbok så att de kunde bläddra och läsa sina reflektioner medan de besvarade frågorna.

Vid genomläsningen av enkätsvaren, se bilaga 2, uppstod följdfrågor som ledde till att åtta elever intervjuades. Sex av dessa elevers svar presenteras i bilaga 3. De övriga två elevernas svar gav inget nytt utöver vad de svarade i enkäten. En elev, se elev K i bilaga 2 och 3, var negativ till att reflektera om sin kunskapsutveckling. Det var den enda i klassen och därför ville jag höra anledningarna till det. Några elever svarade lite kortfattat och de ville jag intervjua för att de skulle få möjlighet att utveckla sina svar. Ytterligare några elever hade skrivit något som väckt min nyfikenhet och jag ville att de skulle berätta mer om det.

Vid intervjuerna gjordes anteckningar som renskrevs efteråt, se bilaga 3. Genom att göra en enkät fick jag på ett effektivt sätt in många svar på frågor-

na. Enkäterna gav också ett underlag till vilka elever som skulle intervjuas. I stället för att lotta eller välja elever till intervjuer fick deras egna svar leda till en intervju. En risk vid enkäter och intervjuer är att man får svar utifrån hur man frågar. Intentionen bakom en fråga kan tolkas helt annorlunda av elever som besvarar frågorna. Vid intervjuerna är det lätt att frågorna blir

ledande, det vill säga att den som frågar fiskar efter ett visst svar. Alla dessa fallgropar har denna studie säkert inte kunnat undvika till fullo. Men genom att redovisa frågor, svar och anteckningar som bilagor har läsaren i alla fall en möjlighet att själv dra sina egna slutsatser utifrån materialet.

RESULTAT OCH DISKUSSION

KAN REFLEKTION VARA ETT SÄTT ATT AKTIVERA OCH STÄRKA ELEVERS EGEN MOTIVATION?

Enligt denna högst begränsade undersökning visar det sig att elevers egen motivation absolut ökar genom att de får möjlighet att reflektera kring sitt lärande. I synnerhet pojkar verkar ha extra stor nytta av reflektionen då deras resultat ökar markant. Medvetandegörandet av lärandet har ökat ansvarstagandet och därmed haft positiva effekter på elevernas arbete. Skillnaden i inställningen och engagemang inför skolarbetet är tydlig, även om den är upplevd och mer svårdokumenterad.

KAN REFLEKTION VARA ETT SÄTT ATT ÖKA ELEVERS LÄRANDE?

Om lärande mäts i kunskapsmål så är svaret ja. Det går inte säkert att säga men min erfarenhet säger mig att mycket talar för det. Elever som inte klarade godkänd kunskapsnivå i svenska i årskurs 3 klarade minst godkänt i årskurs 6. Vid de nationella proven i årskurs 6 fick två elever det sammanvägda provbetyget D, som gjorde att de höjde sina betyg till detsamma från höstterminens E. Båda dessa elever var muntligt starka i SO-ämnena, men svarade skriftligt endast med enkla svar. I genomgång försökte jag tydliggöra skillnaden genom att exemplifiera ett enkelt svar och ett utvecklat svar. Eleverna fick sedan läsa sina egna svar och reflektera kring hur de kunde skriva för att utveckla sina svar.

Förhoppningsvis har eleverna fått ett redskap som de kan ha användning av i sina fortsatta studier. Det vore intressant att följa upp eleverna under högstadiet för att se om detta verktyg har haft fortsatt positiva effekter på deras lärande.

Ett intressant och glädjande resultat var hur pojkarnas motivation och arbetsinsats påverkats av reflektion. Reflektionen har gjort det tydligt vilket arbete som behövs för att förbättras till nästa gång. Tydligheten i vilken liten detalj som förbättrar arbetet gör att eleven ser att arbetet är möjligt. Förväntningen ligger på en lagom nivå som är möjlig att uppnå. Dagens Eko (2023) på P1 hade den 8 juni 2023 ett program med rubriken "Så slår skolan ut pojkarna". Programmet handlade om gapet mellan pojkar och flickors betyg. Två av anledningarna, bland flera, som programmet tar upp är mognad och undervisning. Pojkar mognar, generellt sett, senare än flickor. Pojkar har därför svårare att ta till sig undervisningen som mer är anpassad efter flickors mognadsnivå. Undervisningen kan dock hjälpa upp skillnaden i mognad genom att eleverna vet vad de ska göra och att läraren följer upp arbetet.

Vid utvecklingssamtalen har föräldrar ofta förvånad bläddrat i "Reflektionsboken". En kommentar minns jag ordagrant: "Har du skrivit det här?" Föräldern var imponerad över de kloka tankegångarna som eleven uttryckt. Eleven hade reflekterat kring hur en muntlig presentation hade gått och vad hen ville träna på vid nästa tillfälle. Till saken hör att detta med muntlig presentation var något eleven upplevde som ett mycket ansträngande moment. Reflektionen var trots det väldigt konstruktiv.

Att skriva denna artikel har verkligen givit mig en möjlighet att skärskåda varje detalj av mitt arbete med reflektion. Lärare har en ganska omedelbar respons i form av elevernas reaktioner på undervisningen. De flesta lärare utvärderar säkert undervisningen på daglig basis, vad som fungerade i klassrummet och vad som inte gjorde det. Det är inspirerande att vara i ett kreativt och aktivt klassrum vilket detta projekt har bidragit till.

En svårighet med arbetet var att komma ihåg reflektionsboken när terminen rullat i gång och vardagen snurrar på. ”Reflektionsboken” är ett långsiktigt arbete som vinner på arbete då och då under en längre tid.

Arbetet med ”Reflektionsboken” skiljer sig åt mellan årskurserna. I årskurs 4 gjorde eleverna sina reflektioner för att läraren sa att de skulle göra dem. Men under årskurs 5 och 6 började eleverna själva att se nyttan av reflektion. Eleverna blev då mer drivande i arbetet och kunde till och med påminna mig om vi skulle reflektera kring något arbete.

KOMMER JAG FORTSÄTTA ATT ARBETA MED ”REFLEKTIONSBOKEN”?

Ja, jag tror på arbetssättet och i arbetet med denna artikel har de positiva effekterna för eleverna blivit ännu tydligare. Vi har begränsad kunskap om vad våra elever väljer för utbildning och vilka färdigheter deras kommande yrkesbana kräver, men kunskap om sitt eget lärande vet vi ganska säkert att de kommer behöva. Vid genomgång av frågeställningar och elevsvar ser jag att det finns flera förbättringsområden. Den

tydliga skillnaden mellan årskurserna kan jag jobba mer medvetet med genom skillnaden i styrda och öppna frågor. Eleverna skulle också kunna följa upp sina egna reflektioner så att lärandet blir än tydligare. ”Reflektionsboken” tar inte mycket tid för mig som lärare i planeringsmomentet, frågorna kommer lite av sig själv i undervisningen. Däremot tar samtalen i klassrummet tid och den tiden vill jag bli bättre på att värdesätta. När eleverna samtalar med varandra händer det något, de får syn på sig själva och varandra. De hjälper varandra till nya insikter och växer tillsammans. Den viktiga återkopplingen tar tid i efterarbetet. Men det är ju också den som är viktigast för eleverna och som stärker deras utveckling. För mig som lärare känns återkopplingen som en av de mest meningsfulla arbetsuppgifterna jag har.

Det kanske mest betydelsefulla och viktiga som jag tror att ”Reflektionsboken” bidragit till är att eleverna gör arbetet i skolan för sin egen skull. De ser sitt arbete och vill förbättra det, inte för att läraren säger det utan för att de själva vill.

REFERENSLISTA

- ★ Dweck, C. (2014). *Kraften i att tro att du kan bli bättre*. https://www.ted.com/talks/carol_dweck_the_power_of_believing_that_you_can_improve?lanlangu=sv (2023-06-26)
- ★ Ersgård, J. (2016). *De fem stora*. Natur & Kultur.
- ★ Jönsson, A. (2012). *Lärande bedömning*. Gleerups.
- ★ Klapp, A. (2013). *Formativ bedömning stärker lärandet*. Skolverket. <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/formativ-bedomning-starker-larandet> (2023-06-26)
- ★ Skolverket (2022). *Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet*. <https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr22-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet> (2023-06-27)
- ★ *Dagens Eko* (2023). Så slår skolan ut pojkarna. (radioprogram). Sveriges Radio, P1, 8 juni. <https://sverigesradio.se/avsnitt/sa-slar-skolan-ut-pojkarna> (2023-06-24)

APPENDIX

BILAGA 1: ENKÄT

Reflektion av ”Reflektionsboken”

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?
2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?
3. ”Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?
4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

BILAGA 2: ENKÄTSVAR

ELEV A

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”Frågorna i Reflektionsboken har hjälpt mig en bit med min svenska tycker jag.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Jag började bry mig mer om min svenska så fort vi fick Reflektionsboken.”

3. ”Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

”Jag lär mig bra när jag pratar med vuxna för att jag brukar höra nya ord.”

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

”Använd lektionstiden på ett bra sätt tycker jag är en bra fråga.”

ELEV B

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”De har hjälpt mig genom att tänka till om mitt lärande i de arbetsområden vi har jobbat med. Jag har tänkt till över vad jag har gjort och vad jag har lärt mig.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Utan Reflektionsboken hade jag nog bara gått vidare utan att tänka över vad jag har lärt mig. Jag hade nog bara gått vidare till nästa steg.”

3. ”Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden)

På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

ELEV C

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”Reflektionsboken har lärt mig att tänka till lite extra genom mina arbeten till exempel: Vad vill du utveckla? Med sådana frågor så får jag chansen att förbättra mig själv.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Jag tror inte att jag hade utvecklat mina meningar utan Reflektionsboken.”

3. ”Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

”Jag har lärt mig genom att lyssna och anteckna. Den frågan har fått mig att tänka till på hur jag lär mig bäst.”

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

”Vad vill du bättre på? Den frågan får mig att tänka till lite extra från.”

ELEV D

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”Reflektionsboken har hjälpt mig med att lära mig om mitt lärande som att jag till exempel lär mig bäst när jag jobbar med en kompis.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Utan Reflektionsboken hade jag inte lärt mig till exempel att anteckna på ett bra sätt för att jag har lärt mig och skrivit mycket om det.”

3. ”Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

”Frågan har fått mig att tänka kring mitt lärande för att jag.”

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

ELEV E

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”Reflektionsboken har hjälpt mig att titta tillbaka på mitt arbete och att utveckla.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Jag tror att det skulle bli svårare att se mina misstag och rätta dem.”

3. ”Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

”Jag svarade att jag skulle ställa fler frågor under genomgångar och det gjorde att jag blev mer aktiv i klassrummet.”

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

”Jag tycker att när jag svarar på ”hur lär du dig bäst” så tänker jag verkligen på hur jag kan utveckla min förmåga att ta in kunskap.”

ELEV F

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”Frågorna i Reflektionsboken har hjälpt mig med att bli mer medveten av mitt lärande som till exempel att jag lär mig bäst när jag får anteckna och skriva på papper. När jag skriver på papper får jag in det i musklerna och på så sätt kommer jag ihåg det längre.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Utan Reflektionsboken tror jag att jag inte att jag hade haft lika bra minnesteknik. Jag brukar använda den tekniken på prov.”

3. "Jag har lärt mig genom att..." (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

4. Vilken typ av fråga i "Reflektionsboken" tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

ELEV G

1. Hur har frågorna i "Reflektionsboken" hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

"Frågorna i Reflektionsboken har hjälpt mig för då har jag lärt mig mer när jag har skrivit och jag har kollat tillbaka på texten när jag har behövt. Alltså när jag har till exempel när jag ska skriva en text så att jag får hjälp."

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan "Reflektionsboken"?

"Om jag inte hade haft Reflektionsboken så tror jag inte hade till exempel att läsa igenom min text i när jag är klar eller inte skriva flera och i meningar."

3. "Jag har lärt mig genom att..." (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

"Den frågan har hjälpt mitt lärande genom att då till nästa gång kan jag komma ihåg vad som funkar för mig och hjälpa mig så att jag kan förbättra hur jag ska tänka när jag lär mig."

4. Vilken typ av fråga i "Reflektionsboken" tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

"Frågan använd frågan i ditt svar tycker jag har hjälpt mig mycket att utveckla mina svar."

ELEV H

1. Hur har frågorna i "Reflektionsboken" hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

"Frågorna har hjälpt mig att utveckla mitt lärande genom att varje gång träna på någonting så att jag kan bli bättre och bättre."

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan "Reflektionsboken"?

"Utan Reflektionsboken hade jag inte tänkt på vad som hade gått bra och dåligt."

3. "Jag har lärt mig genom att..." (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

4. Vilken typ av fråga i "Reflektionsboken" tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

"En fråga som får mig att tänka till är när man ska skriva vad man har gjort och sen vad man kan förbättra."

ELEV I

1. Hur har frågorna i "Reflektionsboken" hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

"Den har hjälpt mig att utveckla mitt tänkande därefter lyckats hjälpa mig att formulera mina meningar bättre."

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan "Reflektionsboken"?

"Att kunna skriva meningar som är inte så bra och sen utveckla mig till nästa gång."

3. "Jag har lärt mig genom att..." (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

"Jag har lärt mig genom att repetera och titta på bilder för att jag vet hur jag ska göra nästa gång."

4. Vilken typ av fråga i "Reflektionsboken" tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

"Jag tycker frågan vad hade du gjort hjälper mig för det hjälper mig att sätta mig in i perspektivet."

ELEV J

1. Hur har frågorna i "Reflektionsboken" hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

"Frågorna i Reflektionsboken hjälpt mig kring mitt lärande på olika sätt som att kunna utveckla mina

svar, att kunna visa ifall jag har förstått t.ex. min uppgift. Att kunna sätta förväntningar på hur jag kan utveckla mig nästa gång jag gör det igen. Att bli mer medveten av mitt lärande till exempel att jag lär mig bäst när jag diskuterar och gör anteckningar om mitt arbete.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Någonting som jag tror skulle haft hänt med mitt lärande ifall jag inte hade Reflektionsboken är att jag inte skulle kunnat utveckla lika snabbt och inte lika bra som ifall jag inte skulle haft Reflektionsboken.”

3. “Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

”Jag har lärt mig att jag lär mig bäst genom att lyssna aktivt på lektionerna, anteckna, prata kring de vi håller på med och att öva mycket på mina läxor för att kunna underlätta att förstå till exempel begrepp eller ord i texter.”

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

ELEV K

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”Frågorna i Reflektionsboken har inte hjälpt mig.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Jag tror att det inte skulle vara någon skillnad.”

3. “Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

”Så nu vet jag att jag lär mig bäst när det är kul.”

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

”Hur funkar hjärnan.”

ELEV L

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”Jag kan se att mina frågor från 4:an är att jag har lär mig mer och har utvecklat väldigt mycket i mina texter och läsningen, och att det är roligt att se hur det gick i 4:an och min handstil varv annorlunda och att jag tänkte annorlunda.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Mitt lärande hade kanske varit annorlunda och att det är väldigt roligt med Reflektionsboken för att man kan se hur jag skrev och tänkte när jag gick i 4:an och utan reflektionsboken hade jag inte kunnat se hur jag har utvecklat.”

3. “Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

”Jag lär mig genom att skriva och att titta på film/lyssna när någon förklarar.”

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

”Varför får mig att tänka ordentligt.”

ELEV M

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”Det har hjälpt mig till exempel när jag skriver en berättelse så kan jag läsa i Reflektionsboken och se vad jag behöver tänka på.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Jag tror det hade blivit lite svårare för jag brukar kolla i Reflektionsboken ibland.”

3. “Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

”Så nu vet jag att jag lär mig bäst när det är kul.”

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

ELEV N

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”De har hjälpt mig hur jag ska lära mig på bästa sätt och hur jag ska lära mig i olika situationer.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Jag hade inte fått veta hur jag enklast lär mig förr olika saker.”

3. ”Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

”Göra saker roligt, för då vill man lära sig saker.”

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

”Hur kan man träna hjärnan?”

ELEV O

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”Frågorna i Reflektionsboken har hjälpt med att se tillbaka till arbetet och se vad som gick bra och inte bra men också att gå igenom det en gång för att få mer information.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Om inte Reflektionsboken inte hade funnit så hade jag inte vetat vad som var rätt eller fel och att se vad jag har rätt.”

3. ”Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

”Jag har lärt mig genom frågan: Hur tänker du? Det får mig att tänka hur det gått och se vad som var fel eller rätt.”

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

”Jag tycker frågan: Hur tänker du? För att den får mig att tänka och att tänka på allt jag har gjort.”

ELEV P

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”Frågorna i Reflektionsboken har hjälpt mig att bli mer medveten om mitt lärande i skolan och hur jag lär mig i skolan.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Nu kan jag förstå att jag lär mig bäst när jag antecknar och ser på film.”

3. ”Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

”Jag vet vad som gör så att jag kan lära mig bäst till exempel anteckna, lyssna aktiv och vara fokuserad.”

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

ELEV Q

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”De har hjälpt mig med att reflektera runt mina arbeten och att utveckla mina svar.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Jag tror att det skulle bli svårare att reflektera på mitt svar.”

3. ”Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

”Jag har lärt mig genom att läsa frågan flera gånger om och då lär jag mig att förstå frågan.”

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

”Frågan på sidan om Norden var det en typ av fråga som jag tänkte om lite extra mycket om.”

ELEV R

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

”Frågorna har hjälpt mig att tänka på att reflektera vad jag har skrivit och då lärt mig mer.”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

”Jag har lärt mig mycket mer med hjälp av reflektionsboken för med den tänkte jag igenom mitt svar eller text och kunde utveckla mitt lärande. Till exempel läsförståelsen, före jag hade reflekterat gick det inte så bra. Men efter jag hade reflekterat så gick de bättre.”

3. ”Jag har lärt mig genom att...” (till exempel sidan om Norden) På vilket sätt har frågan fått dig att tänka kring ditt lärande?

”Anteckna, svarar jag eftersom det hjälper mig att komma ihåg vad jag lärt mig och tänka mer på vad jag skriver.”

4. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

”Typen av fråga som jag får tänka ordentligt kring är: Läs igenom ditt svar och läs frågan noga. Frågan som får mig att tänka är läs igenom ditt svar och läs frågan noga.”

BILAGA 3: INTERVJUERNA

1. Hur har frågorna i ”Reflektionsboken” hjälpt dig att tänka kring ditt lärande?

Elev B: ”tar till mig mer vad jag gjort”

Elev E: ”tänka, vanligtvis när jag är klar tittar jag inte tillbaka”

Elev K: ”Nu hjälper frågorna mig. Jag tittar tillbaka och läser tipsen till mig själv. Jag gjorde samma misstag som förut för att jag inte vetat vad jag gjorde för misstag.”

Elev L: ”förklarar bättre, är mer noggrann, i 4:an tänkte jag inte så mycket utan svarade bara, i 6:an läser jag igenom och tänker kring vad jag ska svara”

Elev O: ”göra bättre av det dåliga, förbättra och fortsätta med det som var bra”

Elev R: ”för att jag tänker på det jag gör, stannar upp och funderar, kollar vad jag gjort”

2. Vad har hänt med ditt lärande som du tror kanske inte hade hänt utan ”Reflektionsboken”?

Elev B: ”jag har lärt mig hur jag lär mig bäst, jag är mer medveten hur jag ska jobba i stället för att bara gå vidare”

Elev E: ”om du rättat min text så ändrar jag bara, men om jag reflekterat förstår jag felet, ser felet och varför det är fel”

Elev K: ”Betygen gjorde det tydligt att jag behövde bättra mig och ta emot tips.”

Elev L: ”bra att reflektera för jag övar på att inte vara för snabb, för då slarvar jag igenom arbetet”

Elev O: ”att jag inte stannat upp, tittat igenom mitt arbete för att se om jag är nöjd, jag hade inte jobbat så mycket med vad jag kan förbättra, när jag tänkt själv har det kommit självmant att jag ändrat mitt sätt att tänka”

Elev R: ”mer noggrann efter reflektion, svarar inte bara snabbt utan läser igenom mina svar, läser texter i läsförståelse flera gånger för att jag kom på att det är bra i reflektionen”

3. Vilken typ av fråga i ”Reflektionsboken” tycker du får dig att tänka till ordentligt och ger dig något?

Elev B: ”vad jag kan träna på nästa gång? Då får jag tips till nästa arbete”

Elev E: ”hur jag lär mig bäst, det är verkligen

skillnad mellan 4:an och 6:an, då skrev jag bara av medan nu skriver jag stödord och lägger till efteråt, frågan har fått mig att tänka på hur jag kan förbättra mig”

Elev L: ”varför-frågan hjälper mig att få utvecklade svar, jag har lärt mig genom att ... har gjort mig medveten om hur jag lär mig, när jag är medveten kan jag göra annorlunda nästa gång”

Elev R: ”frågor som gör att jag läser mina svar eller text, även om du säger något så kanske jag inte gör det, men i reflektionen ser jag skillnaden och då gör jag det för att det blir bättre”

SKOLPORTEN